

Jan Neruda: Balada štědrovečerní

Balada štědrovečerní

Petr usne, sotva lehne;
sotva usne, sen se zvedne:
náhlé světlo po krajině
a tak jasno jako ve dne

Petr celý vyjevený,
rodinu zří v prostém stáji,
dítě zrovna sluncem září –
v Petrovi až dech se tají.

Vzduch je plný andělíčků,
třpytí se a křídly šumí,
každý zpívá haleluja,
krásně, jak jen anděl umí.

A hle, od vesnice spěchá
všechen lid s radostnou tváří,
napřed muži, staří, mladí,
v čele naši muzikáři.

Vašek velký buben tluče,
Matěj troubí, Martin hude,
Vojta na klarynet píská,
Kuba měchem bas jim dude.

Aj ti hrajou – jako nikdy!
tváře dmou se, lítá ruka –
písnička tak mlaskně skočná,
že až Petru nohou cuká.

Zmlkli. Z řady vystoupí Brichta,
vyšňořený, oholený,
býval kaprál u hulánů,
dnes je řečník vyvolený.

Postavil se, salutuje,
hrubě spustil: „Kriste pane, –
my nevíme, co je psáno,
ale víme, co se stane.

(J. Neruda, *Balady a romance*)

[...]

1. Báseň se označuje jako balada. Je to ale balada dle literární definice? Obhaj svůj názor.
2. Kolik má úryvek básně slok? _____
3. Ve třetí sloce urči druh rýmu. _____
4. Jaké najdeš v básni motivy? Alespoň 4 napiš. _____
5. Vysvětli tato slova:
hulán
zří
kaprál
6. Co znamená metafora „sen se zvedne“?
7. Přepište básnický text jako vyprávění tak, aby vznikl příběh.